

Operations of Strategic Importance (OSI) – Min árvvolaš rádjačázádatprošeakta lea válljejuvvon OSI prošeaktan. Prošeakta mii mealgadi lea veahkkin joksat mihtuid mat lea mearriduvvon Interreg Aurora-programmas.

Interreg

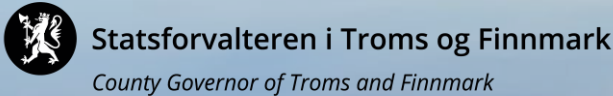

Co-funded by the European Union

Aurora

MIN MÁVSSOLAŠ ČÁZÁDAGAT
OUR PRECIOUS TRANSBOUNDARY WATERS

<https://www.interregaurora.eu/approved-projects/our-precious-transboundary-waters/>

Doppe gos čázádagat ja luondduvalljodagat juhkkovit gaskal guovtti dahje mángga riikkaid, de juhkojuvvojit maidái birasuhkádusat.

Interreg Aurora prošeakta «Min mávssolaš rádjačázádagat» lea prošeakta man ulbmil lea ovdánahttit oktasaš reaidduid mat dárbbasuvvojit Báhcaveaji, Njáv dán ja Deanu čázádagaid hálddašeapmái.

Báhčaveaijoga njuoskkadatguovllu birasdilli

Okta dain stuorimus nuoskkidangálduin Báhčaveaijoga njuoskkadatguovllus lea leamašan Guoládaga GMK nihkelsuddanrusttet Nihkkel gávpojis Ruoššas. Suddadanrusttet giddejuvvui jagi 2020 juovlamánus. Dán nuoskkidangáldu loahpaheapme šaddá positiiva hearckes subárktalaš birrasii.

Mii áigut duodaštit nuoskkideami guhkesáigásaš váikkuhusaid ruošša metallurgiijalaš industriijas Norgga-Suoma rádjaguovllus ja movt dán industriija heaittiheapmi lea dagahan ahte čáhcebiras lea bures buorránan.

Stuorradápmot Báhčaveaji Anár guovllus

Stuorradápmot lea servodatekonomalaš mávssolaš báikkálaš servodagaide riikkarájiid rastá. Juste dál leat dán guollešlája ektui mánga hástalusa čáhcefámu oktavođas: eallinbirrasa hágganeapmi buođuid dihte, eallinbirrasa manaheapmi go manahit gođđosajiid ja manahit genehtalaš šláddjivođu sagahanprográmmaid dihte. Dát lea dagahan riikkaviidosáččat ahte lunddolaš dápmotnáli lea unnon. Váikkuhusat guollegilvin-prográmmain, mat ásahuvvo go dat galge vuosttildit váikkuhusaid goansta čáhcefápmojávrriid, sáhhtá leat ahte genehtalaš valljivohta jávká, mii fas váikkuha ahte dápmoha guhkitáiggi birgen hedjona.

Mii áigut cegget «genehtalaš bibliotehka» mii čilge min ipmárdusa makkár váikkuhusaid olmmošlaš doaimmat leat dagahan stuorradápmoha nállái Báhčaveaji – Anár guovllus mii galgga buoridit dápmoha rádjarašttildeaddji hálddašeami ja seailluheami.

Ovdasiiddu govva: NIBIO
Duogábeale govva: Rolf Sch.
Kollstrøm
Samil: NILU
Dápmot: Valery Buzun
Njávvdánjohka: Panu Orell
Deanujohka: Deanu river Interreg

Njávvdánluossa

Luosaidlohku mat máhccet Njávvdánnetnui orru njiedjan manimus jagiid. Bilaterála guolástansoahpamuša ođasmahttin gaskal Suoma ja Norgga gáibida ahte besset dábuhit ja geavahit buot gávdni informašuvnna ja dieđuid Njávvdánluosa birra goappaš beale rájiid.

Mii áigut ođastit ja ollistit diehtovuđu, ođasmahttit árvvoštallamiid ja juohkit buot dieđuid Njávvdánjoga luossanáli dili birra ja dan geavahit vuodđun luosanáli seailluheapmái ja hálddašeapmái.

Gyrodactylus salaris, jámolaš luossaparasiehtta

Gyrodactylus salaris luossaparasiehtta leavvan davvi rádjačázadagaide Deanu- ja Njávvdánjogaide, dagaha mealgadis negatiivva ekologalaš váikkuhusaid luossanáliid dán guovtti jogain. Dát ges dagaha váikkuhusaid guovllu ássiide ja earenoamáziid sámi kultuvrii. Danin lea dehálaš bisuhit dihtomielalášvuđu dán parasiehtta birra ja nu unnidit parasiehtta leavvama guvlui. Dasa lassin lea dehálaš leat gearggus ahte parasiehtta sáhhtá leavvat ja bargat gearggusvuodain. Danin lea áibbas dehálaš árat juo fuomášit jus *G. salaris* parasiehtta njoammugohtá jogaide.

Mii áigut lasihit oktasaš diđolašvuđu *G. salaris* luossaparasiehtta birra Suoma - Norgga rádjaguovllus. Goziheapmi galgá earret eará buoriduvvot go viidáset ovdánahttit ja geahččalit biras-DNA-goziheami vuogádahkan.

